

Na Veivuke ni iSau ena gauna ni COVID-19 Okosita 2021

Na itukutuku oqo e idusidusi walega. Na itukutuku ni Veivuke ni iSau e tabaki tiko ena website ni tabana ni Cakacaka kei na iSau e sa tiko kece kina na itukutuku me baleti ira e ra rawa ni taura, na nodra itavi kei na vei itukutuku tale e so.

- Na veisaumi ni veivuke ena vuku ni COVID-19 ena Okosita 2021 e kena inaki me tokoni ira na iTaukei ni cakacaka e Niusediladi taucoko me rawa ni ra saumi ira tikoga na nodra tamata cakacaka ena vei bisinisi ena tomani tiko ga na veisau ena iVakatagedegede ni Qaqarauni me tekivu mai na ika 17 ni Okosita 2021.
- Ena caka na veisaumi ni veivuke ni Okosita 2021 ena veiyarua na macawa me rauta ni \$600 dua na macawa dua na tamata cakacaka kei na \$359.00 dua na macawa vei ira na cakacaka ga vagauna.
- Ena okati na vei kerekere kece me ra kerekere vou ka dodonu me ra raica na vei bisinisi ni ra sa vakamuraia taucoko na veika e gadrevi e na vei kerekere yadua.
- E sa va oti na veisaumi ni veivuke ena vuku ni COVID-19 ena Okosita 2021. Ko ira koya:
 - Na imatai ni veisaumi macawa rua a vakarautaki tu ena 9 na kaloko ena mataka ni Vakaraubuka, 20 ni Okosita me yacova na 7 na kaloko ena mataka ni Vakaraubuka, 3 ni Seviteba - sogo
 - Na ikarua ni veisaumi macawa rua a vakarautaki tu ena 9 na kaloko ena Vakaraubuka, 3 ni Seviteba me yacova 11.59 ena bogi ni Lotulevu, 16 ni Seviteba - sogo
 - Na ikatolu ni veisaumi macawa rua a vakarautaki tu ena 9 na kaloko ena mataka ni Vakaraubuka 17 ni Seviteba me yacova na 11.59 ena bogi ni Lotulevu, 30 ni Seviteba – sogo
 - Na ikava ni veisaumi e sa na dola ena 9 na kaloko ena mataka ni Vakaraubuka, 1 ni Okotoka me yacova na 11.59 ena bogi ni Lotulevu 14 ni Okotova.
- Kevaka ko a kerekere oti ena veivuke ni veisaumi ni cakacaka ena rawa mo kerekere tale e na veivuke ni veisaumi #4 ni oti e rua na macawa mai na nomu kerekere. Kena ibalebale kevaka ko a kerekere e na Lotulevu, 30 ni Seviteba, ena rawa mo kerea tale na veivuke #4 ena Lotulevu, 14 ni Okotova. Ena sega ni vakatarai e dua na kerekere totolo. E dodonu mo waraka mo qai kerekere tale ena mua ni ikarua ni macawa.
- E rawa ni ko kerea na veivuke ni sau ni tamata cakacaka #4 ena Vakaraubuka na i 1 ni Okotova dina ni ko a sega ni kerea na veivuke ni sau ni tamata taumada ia mo vakamuraia taucoko na veika e gadrevi.

- E rawa ni caka na kerekere ena website ni Tabana ni Cakacaka kei na Veisaumi, www.workandincome.govt.nz/wagesubsidy
- **Ena rawa ni cakacakataki vakatotolo na kerekere kevaka e veidonui na itukutuku taucoko e soli yani kei na itukutuku e tiko e na tabana ni vakacavacava ni Matanitu** (me vaka na naba ni vakacavacava, yacamu, yaca ni baqe, yaca kei na itukutuku ni tamata cakacaka kei na naba ni vakacavacava).
- Mo vakadeitaka ena kerekere ni ko sa kerea tiko na veisaumi dodonu. Eso na bisinisi e ra rawa ni kerea na veivuke ni gade mai na cakacaka ena dua na gauna lekaleka se veisaumi ni sega ni cakacaka ena dua na gauna lekaleka ia e dodonu me rawa ni ra kerea na veivuke ni sau ni tamata cakacaka me baleta na COVID-19 Okosita 2021. (E ra rawa walega ni taura na vei bisinisi e dua vei iratou na tolu na veivuke ni sau ni COVID-19 ena dua na gauna vua e dua na tamata cakacaka.)

Veika e gadrevi me vakadonui kina

- Na ivakarau e gadrevi me vakadonui kina e tautauvata kei na ituvatuva ni cakacaka ni Maji 2021, oka kina na itavi ni taukei ni cakacaka kei na kena vakadikevi vinaka na veisaumi.
- Sa ka bibi sara mo wilika kece na itukutuku, oka kina na nomu sa vakadonuya ka qarauna matua mo na vakamuraia.
- Na vakadikevi ni lavo e lailai mai na 40 na pasede. Kena ibalebale koya:
 - E dodonu vei ira na bisinisi me ra kila (se vakasamataka) ni na lutusobu na ilavo era rawata ena 40 na pasede ke lailai sara ena loma ni 14 na siga:
 - ena maliwa ni 17 ki na 31 ni Okosita ena se qai soli na veivuke ni sau ni tamata cakacaka
 - ena maliwa ni 31 ni Okosita ki na 13 Seviteba ena Veivuke ni sau ni tamata cakacaka #2
 - mai na 14 ni Seviteba ki na 27 ni Seviteba na Veivuke ni sau ni tamata cakacaka#3
 - mai na ika 28 ni Seviteba ki na ika 11 ni Okotova na Veivuke ni sau ni tamata cakacaka #4

ni vakatauvatani kei na nodra ilavo ena loma ni 14 na siga ena loma ni ono na macawa ni bera ni toso cake na ivakatagedegede ni qaqarauni.
 - Ko ira na bisinisi e vaka draki na ilavo e ra rawata e rawa ni vakatauvatani na ilavo e rawata kei na kena era rawata ena loma ni gauna vata koya ena 2020 se 2019, kevaka era vakaraitaka ni dredre mera yacova na ivakatagedegede ni vakatauvatani ni veika e rawati vakabisini ena loma ni gauna e lavaki baleta na ituvaki ni nodra bisinisi.
- Na lutusobu ni ilavo e rawata na bisinisi e dodonu me vu mai na revurevu ni kena tomani tiko ga na iVakatagedegede ni Qaqarauni 3 kei na 4 ena 17 ni Okosita 2021.

Ni sa oti na veisaumi

- E dodonu me na sauma lesu na bisinisi na ilavo ni veivuke kevaka e mani sega ni lutu sobu na ilavo e rawa.
- Ena gadreva na nomu bisinisi me vakarautaka ka maroroya na ivakadinadina me tokona na nodra itukutuku (ia e sega ni gadrevi me ra vakaraitaka ena nomu kerekere).
- Ena vakacavara na MSD na kena vakadidike ka me rawa kina na cakacaka vakadodonu ka savasava. E sa kena ibalebale oqo ni na kerei e dua na ivakaraitaki nei koya e kerekere me ivakadinadina ni a lutusobu na ilavo e rawa.
- Kevaka esa lewa na Matanitu me tosoya na gauna ni saumi ni isau, e dodonu me ra na kerekere tale na nomu bisinisi.